



Passend onderwijs voor alle kinderen

Kies voor partnerschap met ouders

Tip

Zorg voor een goede ondersteuning van de leerkrachten en andere medewerkers, zodat zij onze kinderen kwalitatief en op een betrokken wijze de hulp en steun kunnen geven die zij nodig hebben.

Tip

Zorg ervoor dat alle ouders en leerlingen weten wie namens hen in de ondersteuningsplanraad zitten en hoe zij bereikbaar zijn.

Geacht bestuur,

Met de komst van passend onderwijs verandert er veel voor alle betrokkenen en u vervult daarin een sleutelrol. Ga er maar aan staan als bestuur van een samenwerkingsverband.

Een aantal zaken is formeel geregeld, maar veel hangt af van uw besluiten. Hoe vult u passend onderwijs concreet in, hoe regelt u de samenspraak met ouders? En vooral: hoe maakt u optimaal gebruik van hun jarenlange expertise?

U wilt elke leerling graag het beste onderwijs bieden. Plaatsing op de juiste school is daarbij cruciaal. Vaak zal dat vrij eenvoudig zijn, maar soms lijkt plaatsing ingewikkelder. Bijvoorbeeld als de leerling aangewezen is op extra ondersteuning van school.

Onze organisaties vertegenwoordigen ouders van kinderen die extra ondersteuning van school nodig hebben. We weten wat ze willen, wat hun vragen zijn én hoe u met hun ervaring uw voordeel kunt doen.

Juist voor kinderen die op extra ondersteuning zijn aangewezen, is goed onderwijs enorm belangrijk. Zowel voor het kind zelf als voor de samenleving als geheel. Hoe beter kinderen zijn opgeleid, hoe beter ze zich straks kunnen redden in de samenleving: hun eigen geld verdienen, zich nuttig maken, zelfstandig zijn.

Als bestuur van een samenwerkingsverband kunt u sterk bijdragen aan goed onderwijs voor iedereen. Wilt u ook het onderste uit de kan halen voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben? Lees dan de adviezen en tips van ouders die zich graag opstellen als waardevolle partner. Want goed partnerschap tussen scholen en ouders brengt passend onderwijs voor álle kinderen een reuzenstap dichterbij.

Vrije schoolkeuze

Advies: geef ouders de vrijheid zelf een school voor hun kind te kiezen.

Ieder kind heeft recht op goed onderwijs. Ouders willen natuurlijk de beste school voor hun kind kiezen. Juist als een leerling extra ondersteuning nodig heeft, luistert dat heel nauw. Een vrije schoolkeuze is voor ouders van deze kinderen dan ook cruciaal. Voor een samenwerkingsverband is de ondersteuningsbehoefte van elke individuele leerling moeilijk te beoordelen. Maar ouders kennen hun kind door en door.

Ook voor de school is het op langere termijn beter als een kind direct op de goede plek terecht komt, of dit nu een reguliere of een speciale school is. Gezeul met kinderen, daar zit niemand op te wachten. Een algemeen schoolondersteuningsprofiel biedt ook geen soelaas voor de individuele onderwijsbehoefte. Ouders hebben de meeste ervaring met hun kind, scholen en leerkrachten hebben goed inzicht in hun onderwijsmogelijkheden. Samen komen ze er meestal wel uit.

Voordelen

- Goede relatie ouders – school
- Reguliere school is afspiegeling samenleving
- Echt passend onderwijs voor elk kind

Tip

Betrek ouders bij de inhoudelijke invulling van passend onderwijs, op alle niveaus (kind, school en SWV). Zij zijn immers 'natuurlijke partners' in de ontwikkeling van kinderen – u hebt elkaar hard nodig. Goed partnerschap levert nu én in de toekomst tevreden ouders en goed opgeleide leerlingen op.

Eén informatiepunt

Advies: zorg dat ouders eenvoudig en zelfstandig de weg kunnen vinden.

Tip

Organiseer als samenwerkingsverband regelmatig bijeenkomsten voor ouders van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Regionale ouderplatforms kunnen u daarbij helpen.

Van het kastje naar de muur gestuurd worden, dat gun je niemand. Daarom is het zaak goed na te denken over de organisatie van de informatie. Ouders zitten straks vol vragen. Waar vinden ze de antwoorden? Waar kunnen ze hun ideeën kwijt? Uw samenwerkingsverband kan een doolhof worden met veel te veel loketten. Of een heldere bron van begrijpelijke informatie, waar alle stakeholders gemakkelijk de weg in vinden.

Kiest u ook liever voor het laatste? Creëer dan één centraal informatiepunt voor vragen, ondersteuning, klachten en bemiddeling met toegankelijke informatie en waar nodig persoonlijke toelichting. En zorg dat iedereen dit eenvoudig weet te vinden. Dat loont straks absoluut de moeite! Kinderen die taalspraakstoornissen hebben, doof, slechthorend, blind of slechtziend zijn, verdienen uiteraard dezelfde zorg en aandacht. Ook al bent u dit niet verplicht: voor hun ouders maakt het een wereld van verschil als ook zij terecht kunnen bij uw centrale informatiepunt.

Een samenwerkingsverband bespaart zichzelf ook kosten als het ouders niet langs vele wegen hoeft te bedienen. En heeft u de informatievoorziening effectief op orde, dan voldoet u bovendien aan een belangrijke prestatieindicator. Bovendien: met één registratiepunt van alle vragen en klachten, wordt uw evaluatieproces straks een stuk makkelijker te stroomlijnen.

Voordelen

- Ouders direct aan het juiste loket
- Inzicht in wensen en verwachtingen van ouders
- Evaluatieproces eenvoudiger

Deskundige en onafhankelijke ondersteuning

Advies: maak onafhankelijke, deskundige hulp voor ouders mogelijk.

Extra ondersteuning, remedial teaching, aparte hulpklas of speciale school? Hoe kan een kind zo goed mogelijk onderwijs krijgen? Ouders en scholen komen daar niet altijd uit zonder hulp van onafhankelijke deskundigen. U helpt hen door deze deskundigheid-op-maat toegankelijk te maken. Voldoende en passende aandacht voor kinderen die aangewezen zijn op extra ondersteuning is van belang voor álle stakeholders. Dat schept ook in de klas een aangenaam klimaat, waarin alle leerlingen optimaal profiteren van elkaar en van goed onderwijs.

Vroegtijdige betrokkenheid en waar nodig deskundige ondersteuning kan smeulende problemen in de kiem smoren. Ouders zullen alles uit de kast trekken om de juiste ondersteuning voor hun kind te krijgen. Voelen ze zich gepasseerd en voor een voldongen feit gesteld, dan kunnen ze een klacht indienen en desnoods besluiten aanvechten. Ook hier is voorkomen beter dan genezen: juridische procedures zijn niet in het belang van scholen, ouders en hun kinderen. Met het inschakelen van onafhankelijke deskundigen kan uw samenwerkingsverband zo'n ongewenste escalatie vóór zijn.

Voordelen

- Versterkt vertrouwen in school en samenwerkingsverband
- Meningsverschillen sneller opgelost
- Juridische procedures voorkomen

Tip

Schakel tijdig een onderwijsconsulent in en informeer ouders over deze (kosteloze) mogelijkheid in de schoolgids. Mocht het onverhoopt echt onmogelijk zijn een kind op de voorkeurschool van de ouders te plaatsen, licht de redenen dan helder en eerlijk toe. En zoek samen met de ouders naar een goede oplossing.

Transparantie over zorg en middelen

Advies: maak ouders duidelijk wanneer en hoe extra ondersteuning beschikbaar is.

Tip

Een integraal aanbod van onderwijs én zorg is onontbeerlijk, vooral voor kinderen met een ernstige, vaak meervoudige beperking. Houd hiermee rekening bij de inrichting van de ondersteuning, het informatiepunt en bij het overleg met gemeenten.

De hamvraag voor veel ouders is: wanneer en hoe kan mijn kind extra ondersteuning krijgen? Betrek ouders daarom bij de indicatiestelling en overleg hoe de zorgmiddelen voor directe ondersteuning optimaal kunnen worden ingezet. Maak transparantie tot een fundamenteel uitgangspunt: u werkt immers met publieke gelden. Dan mag het publiek verwachten dat u daarover helder communiceert en inzichtelijk rekenschap aflegt.

Laat ouders duidelijk weten wat de kansen en (on-)mogelijkheden zijn en maak handelingsgerichte afspraken. Heldere criteria vooraf faciliteren bovendien een waardevolle evaluatie achteraf. Zo scoort u alvast goed op de prestatie-indicator 'transparantie over de toewijzing'. En mochten ouders – ondanks betrokkenheid en welwillende intenties - twijfelen over de toegewezen ondersteuning of de indicatiestelling, dan kan een onafhankelijke toetsing uitkomst bieden.

Voordelen

- Publieke transparantie
- Reële verwachtingen bij ouders
- Onafhankelijke toetsing

Ervaringsdeskundigheid

Advies: benut de expertise van ouders en respecteer hun eigen verantwoordelijkheid.

Scholen en ouders hebben een gedeeld belang: goed onderwijs voor elke leerling. Formeel moeten scholen de ouders vragen om instemming met de gekozen zorg en ondersteuning in het ontwikkelingsperspectief. Maar u doet uzelf tekort als u niet meer uit ouders haalt.

Kroniek van een aangekondigde mislukking: dat kan het resultaat zijn van een ongewenste plaatsing of een slecht voorbereide leerkracht. Dat is niet nodig, als de expertise van ouders maar serieus genomen wordt. Ouders begrijpen in welke situatie hun kind anders reageert dan verwacht, maar hebben ook de gouden tip waarmee een leerkracht de rust weer kan herstellen. Zij kunnen scholen de broodnodige 'gebruiksaanwijzing' geven voor hun kind. Waarom zou je die unieke en gratis expertise niet gebruiken?

Ouders zijn de beste ervaringsdeskundigen die een school zich maar kan wensen. Problemen tijdig signaleren én een adequate oplossing bedenken? Dat kan dankzij betrokken ouders te beschouwen als 'natuurlijke partners'. Scholen beschikken over veel generieke onderwijskennis, ouders kennen de specifieke kwaliteiten en behoeftes van hun kind. Daarin kunnen ze elkaar uitstekend aanvullen. Zodat elk kind het maatwerk krijgt dat het verdient en nooit meer thuis hoeft blijven zitten.

Voordelen

- Goed voorbereide leerkrachten
- Doelgerichte, effectieve interventies
- Gemotiveerde en wederzijds betrokken ouders en leerkrachten

Tip

Een ontwikkelingsperspectief kan gemakkelijk ontaarden in een vastomlijnd plan. Maar een leerling kan onverwachte kanten tonen of sneller groeien dan gedacht. Bouw daarom de nodige flexibiliteit in. Goed en regelmatig contact met ouders kan tot bijstelling van de plannen leiden. Zo blijft de maat van het onderwijs steeds passen bij het individuele kind.

Tip

Zeker in het voortgezet onderwijs en het mbo is ook de leerling heel goed in staat om aan te geven wat nodig en haalbaar is. Maak gebruik van deze kennis, zowel op individueel niveau, als op het niveau van de school en het samenwerkingsverband.

‘Ouders krijgen stem in samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs’ is een project van de BOSK, vereniging van mensen met een lichamelijk handicap, in samenwerking met Balans, Foss, NVA en het Netwerk Ouderinitiatieven.

Meer informatie:

- Informeer bij de ouders in uw samenwerkingsverband, met name bij de ouders van leerlingen die op extra ondersteuning zijn aangewezen.
- Neem contact op met een regionaal ouderinitiatief. Kijk hiervoor op www.netwerkouderinitiatieven.nl.
- Of met een landelijke vereniging van ouders van kinderen die extra ondersteuning nodig hebben of hun regionale ouderinitiatieven:
 - www.balansdigitaal.nl - Vereniging voor ouders van kinderen met ontwikkelingsstoornissen bij leren en/of gedrag
 - www.bosk.nl - Vereniging van mensen met een lichamelijke handicap
 - www.foss-info.nl - Federatie van Ouders van Slechthorende kinderen en van kinderen met Spraak-taalmoeilijkheden
 - www.autisme.nl - Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA)
 - www.cg-raad.nl (koepelorganisatie)
 - www.platformVG.nl (koepelorganisatie)



© BOSK Utrecht, september 2013

Project en brochure zijn financieel mogelijk gemaakt door:

